

349.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 5 marca 1934 r.

o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec.

Art. 1. (1) W celu stwierdzenia wartości hodowlanej bydła, trzody chlewnej i owiec będą prowadzone przez izby rolnicze księgi zarodowego bydła, zarodowej trzody chlewnej i zarodowych owiec, oraz wydawane rodowody i inne zaświadczenia z tych ksiąg. Izby rolnicze mogą powierzać organizacjom rolniczym prowadzenie tych ksiąg oraz wydawanie rodowodów i zaświadczeń tylko za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Prowadzenie ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych, wymienionych w ustępie poprzedzającym, oraz wydawanie rodowodów i zaświadczeń przez osoby prywatne lub instytucję, nie upoważnione do tego w myśl ustępu poprzedzającego, jest wzbronione.

Art. 2. (1) Wpisywanie zwierząt do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych będzie dokonywane na żądanie właścicieli tych zwierząt, wydawanie zaś rodowodów i zaświadczeń — na żądanie osób interesowanych.

(2) Wymagania, jakim powinny odpowiadać zwierzęta, które mogą być wpisane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych, a w szczególności wymagania pod względem pochodzenia i wartości użytkowej oraz zasady prowadzenia tych ksiąg — ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 3. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustala wymagania, jakim winny odpowiadać zarodowe obory, chlewnie i owczarnie.

(2) Z chwilą ustalenia tych wymagań nazwy, zawierające określenie „zarodowy”, mogą być używane tylko na oznaczanie tych gospodarstw hodowlanych, co do których izba rolnicza stwierdzi, że gospodarstwa te odpowiadają wymaganiom, ustalonym na podstawie ustępu poprzedzającego.

Art. 4. (1) Izby rolnicze za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych mogą uznawać pewne rasy bydła, trzody chlewnej i owiec za odpowiednie pod względem hodowlanym dla poszczególnych obszarów (gmin, powiatów) w okręgach swej działalności.

(2) W razie uznania pewnych ras bydła, trzody chlewnej lub owiec za odpowiednie dla danego obszaru, zwierzęta innych ras, hodowane na tym obszarze, mogą być wpisywane do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych (art. 1) jedynie w przypadkach i pod warunkami, ustalonymi przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(3) W razie zmiany uznanej rasy (ust. (1)), rasę poprzednio uznaną uważa się nadal w okresie lat trzech również za odpowiednią dla danego obszaru.

Art. 5. (1) Izby rolnicze przeprowadzać będą na żądanie właścicieli bydła, trzody chlewnej lub owiec kontrolę wartości użytkowej tych zwierząt oraz wydawać odpowiednie świadectwa.

(2) Przepisy o kontroli wartości użytkowej zwierząt oraz o wydawaniu świadectw wyda Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 6. (1) Pokrywanie cudzych krów, sów i owiec dozwolone jest tylko rozplodnikami, uznaniem dla danego obszaru.

(2) Wyraz „rozplodnik” oznacza w rozumieniu niniejszej ustawy buhaja po ukończeniu 10 miesięcy życia, knura po ukończeniu 6 miesięcy oraz tryka po ukończeniu 3 miesięcy.

(3) Wyrazy „rozplodnik uznany” oznaczają w rozumieniu niniejszej ustawy rozplodnika, na którego właścicielowi wydane zostało świadectwo uznania (art. 7 ust. (1)).

(4) Rozplodnik, wybrany na podstawie art. 7 ust. (3), jest rozplodnikiem uznanym tylko na obszarze tej gminy, dla której został wybrany.

Art. 7. (1) Do orzekania o uznaniu rozplodników za odpowiednie do hodowli i wydawania właścicielom rozplodników wybranych bezpłatnych świadectw uznania powołuje się komisje kwalifikacyjne przy izbach rolniczych.

(2) Komisje kwalifikacyjne uznają jako odpowiednie do hodowli te z pośród doprowadzonych rozplodników, które należą do rasy, uznanej za odpowiednią (art. 4), oraz odpowiadają wymaganiom, ustalonym przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(3) Jeżeli ilość rozplodników, wybranych na podstawie ustępu poprzedzającego, nie jest dostateczna dla zaspokojenia potrzeb hodowlanych gminy, komisja kwalifikacyjna może z pośród pozostałych rozplodników, nie odpowiadających wymaganiom, określonym w ustępie poprzedzającym, wybrać najodpowiedniejsze do hodowli w ilości niezbędnej do zaspokojenia potrzeb hodowlanych tej gminy.

(4) Zakres działania, organizację, postępowanie, okresy działania komisji, wzory oraz terminy ważności świadectw uznania ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

(5) Koszty podróży i diety członków komisji ponoszą instytucje, delegujące te osoby.

Art. 8. (1) Właściciele rozplodników obowiązani są zgłaszać je do zarządu gminy oraz doprowadzać przed komisję kwalifikacyjną w czasie i miejscu, wyznaczonym przez izbę rolniczą.

(2) Obowiązek doprowadzania rozplodników przed komisję kwalifikacyjną nie dotyczy rozplodników, zapisanych do ksiąg gospodarskich zwierząt zarodowych (art. 1).

Art. 9. (1) Jeżeli na obszarze gminy niema dostatecznej ilości rozplodników uznanych, odpowiadających wymaganiom, ustalonym na podstawie art. 7 ust. (2), gminy oraz powiatowe związki samorządowe obowiązane są zapewniać miejscowym rolnikom konieczną ilość takich rozplodników.

(2) O ilości rozplodników uznanych, potrzebnych dla poszczególnych gmin, rozstrzyga wydział powiatowy na podstawie zasad, ustalanych przez właściwą izbę rolniczą.

(3) Koszty nabywania przez gminy rozplodników ponosi Państwo w wysokości 10%, powiatowe związki samorządowe w wysokości 25% oraz zainteresowane gminy w wysokości 65% ogólnej sumy kosztów.

(4) Gminy sąsiadujące mogą łączyć się celem wspólnego kupna rozplodników.

(5) Za pokrywanie krów, świń i owiec uznaniem rozplodnikami gminnymi zarząd gminy może ustanawiać opłaty, które winny być zatwierdzone przez władzę nadzorczą.

(6) Zarząd gminy obowiązany jest prowadzić spisy rozplodników oraz zawiadamiać komisję kwalifikacyjną o ilości krów, świń i owiec, znajdujących się na obszarze gminy.

Art. 10. (1) Izby rolnicze, po zasięgnięciu opinii właściwych powiatowych związków samorządowych, mogą za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych ustanawiać na swą rzecz opłaty od rozplodników nie uznanych w wysokości 50 zł od buhaja, 25 zł od knura i 10 zł od tryka za każdy rok kalendarzowy oraz ustalać terminy uiszczania tych opłat.

(2) Opłaty, przewidziane w ustępie poprzedzającym, pobierają zarządy gmin, przyczem za czynności te otrzymują 25% pobranych opłat.

(3) Izba rolnicza może umarzać zaległe opłaty w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie.

(4) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali, jakie rozplodniki nie uznane wolne być mają od opłat, przewidzianych w ust. (1).

Art. 11. Grzywną do 20 zł karany będzie:

- 1) kto nie zgłasza zarządowi gminy rozplodnika lub nie doprowadza go przed komisję kwalifikacyjną (art. 8);
- 2) kto dopuszcza do powstania warunków, przy których jest możliwe pokrycie rozplodnikiem nie uznanym cudzej krowy, świni lub owcy (art. 6 ust. (1)).

Art. 12. (1) Grzywną do 300 zł karany będzie:

- 1) kto pokrywa rozplodnikiem nie uznanym cudzą krowę, swinię lub owcę (art. 6 ust. (1));
- 2) kto wbrew postanowieniu art. 1 ust. (2) prowadzi księgi gospodarskich zwierząt zarodowych oraz wydaje rodowody i zaświadczenia;
- 3) kto wbrew postanowieniu art. 3 ust. (2) używa na oznaczenie obory, chlewni lub owczarni nazwy, zawierającej określenie „zarodowy”.

(2) W razie wydania orzeczenia karnego w myśl pkt. 1) artykułu niniejszego powiatowa władza administracji ogólnej może zarządzić wytrzebienie rozplodnika na koszt i ryzyko właściciela.

Art. 13. (1) Orzecznictwo w sprawach o czyny karalne, przewidziane w niniejszej ustawie, należy do powiatowej władzy administracji ogólnej

(2) W orzeczeniu skazującym władza administracyjna na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny oznacza karę zastępczego aresztu stosownie do art. 10 prawa o wykroczeniach.

Art. 14. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 15. (1) Postanowienia art. 1 — 5, 12 pkt. 2) i 3) oraz art. 13 — 16 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia ustawy niniejszej na całym obszarze Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego.

(2) Postanowienia art. 6 — 11, 12 pkt. 1) oraz ustępu ostatniego tego artykułu wchodzi w życie w zastosowaniu do bydła na obszarach gmin i powiatów, na których była wprowadzona w życie ustawa z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 10, poz. 69) — z dniem ogłoszenia niniejszej ustawy.

(3) Terminy wejścia w życie postanowień art. 6 — 11, 12 pkt. 1) oraz ustępu ostatniego tego artykułu w zastosowaniu do bydła na obszarach gmin i powiatów, na których nie była wprowadzona w życie ustawa, wymieniona w ustępie poprzedzającym, jak również terminy wejścia w życie postanowień art. 6 — 11, 12 pkt. 1) oraz ustępu ostatniego tego artykułu w zastosowaniu do trzody chlewnej lub owiec na obszarach gmin i powiatów, — ustala w drodze rozporządzeń Minister Rolnictwa i Reform Rolnych na wniosek izby rolniczej, przedstawiony za zgodą właściwego powiatowego związku samorządowego za pośrednictwem wojewody. Powyższy wniosek izby rolniczej może dotyczyć tylko tych obszarów, dla których — stosownie do postanowienia art. 4 ust. (1) — zostały uznane odpowiednie rasy bydła, trzody chlewnej lub owiec i jedynie tych zwierząt, których rasy zostały uznane. Wniosek może dotyczyć każdego rodzaju określonych wyżej zwierząt oddzielnie lub kilku rodzajów razem.

(4) Ustalone na podstawie ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 10, poz. 69) rasy bydła w okręgach hodowlanych uważa się za rasy uznane za odpowiednie pod względem hodowlanym dla poszczególnych obszarów (art. 4).

(5) Świadczenia uznania, wydane na podstawie ustawy, wymienionej w ustępie poprzedzającym, których termin ważności nie upłynął, uważa się za świadczenia uznania w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 16. Z dniem ogłoszenia niniejszej ustawy traci moc obowiązującą ustawa z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami wraz ze zmianami, wprowadzonymi art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w zakresie administracji rol-

nictwa i reform rolnych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 10, poz. 69).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Nakoniecznikow - Klukowski